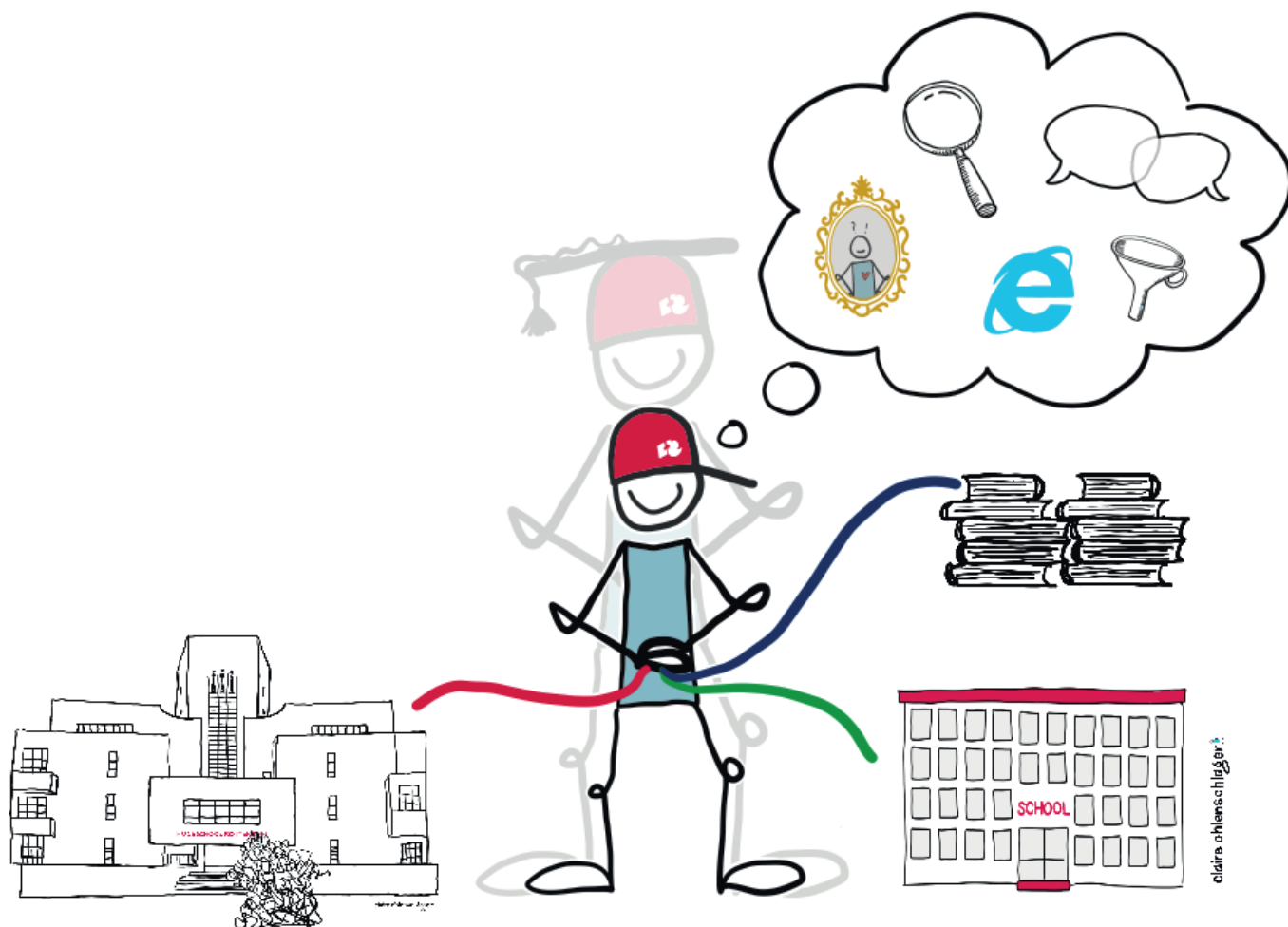

Handleiding

Professioneel Handelen en werkplekleren niveau 2

2021 – 2022

Cursusjaar:

2021-2022

Periode

Onderwijsperiode 1, 2, 3 & 4

Cursuscode:

LERWP201X

Aantal EC:

10 EC

Cursusbeheer:

Sheena Isenia

Met medewerking van:

Veerle Schimmel, Francien Schraal, Maria van Loon, Marianne Bijkerk, Sabine Kuijt, Marielle Theunissen, Janneke Hoekman

Versie: 7 september 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Leerresultaten	5
3. Programma	8
3.1 Opzet.....	8
3.2 Werkplekleren	9
3.3 Werkplaatsen (WP)	9
3.4 Begeleiding en kaders.....	10
3.5 Studie- en verwerkingsactiviteiten.....	11
4. Toetsing en beoordeling	19
4.1 Wijze van toetsing	19
5. Literatuur en urenverantwoording	21
5.1. Literatuur	21
5.2. Urenverantwoording	22
Bronvermelding.....	23
Bijlage 1: Beoordelingsformulier Professioneel Handelen niveau 2	24
Bijlage 2: Format LeerWerkPlan (LWP).....	31
Bijlage 3: Lesvoorbereidingsformulier (afgeleid van VUL didactiek OP1)	32
Bijlage 4: Beoordeling lesbezoek door IO (formatief)	34
Bijlage 5: Beslisboom casus	39
Bijlage 6: CIMO – onderdelen: beoogd en reëel.....	40
Bijlage 7: Advies van de werkplekbegeleider	41

Voorwoord

Beste student,

Het eerste niveau zit erop! Je hebt je georiënteerd op het onderwijs en op wat je nodig hebt om een krachtige leraar te worden. En je hebt kennisgemaakt met de onderdelen pedagogiek en didactiek. Daarnaast heb je op gezette tijden gereflecteerd op wat dat betekent voor jouw handelswijze in de praktijk en hoe je hierin kan groeien.

Tijdens niveau 2 ga je verder werken aan de bekwaamheidseisen pedagogiek, didactiek en professioneel handelen. Het verzorgen van onderwijs op je opleidingsschool gaat nu écht vorm krijgen. Deze handleiding is je wegwijzer bij professioneel handelen en werkplekleren niveau 2. De cursus professioneel handelen zorgt ervoor dat je alle kennis die je opdoet vanuit de praktijk en de theorie, kunt verbinden met wie jij bent als persoon, zodat je optimaal kunt groeien in je professionele rol van leraar.

Wat ga je doen?

- Iedere onderwijsperiode krijg je op de hogeschool werkplaatsen professioneel handelen waarin je gaat oefenen met nieuw gedrag en er in theorie over leert.
- Daarnaast krijg je opdrachten die je in de praktijk uitvoert. De uitwerking daarvan houd je bij in een portfolio.
- De instituutsopleider (IO) begeleidt je in nauwe samenwerking met de werkplekbegeleider (WPB) bij de voortgang en uitvoering van deze opdrachten en beoordeelt aan het einde van niveau 2 Professioneel handelen en werkplekleren N2.

Lees deze handleiding goed door, zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt.

Veel plezier!

Namens de coördinator Professioneel Handelen Niveau 2,

Sheena Isenia

Noot 1: daar waar 'hij' staat, kan ook 'zij' of iets anders gelezen worden.

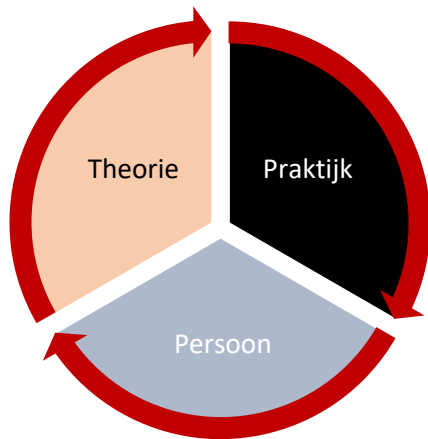
Noot 2: daar waar 'leerling' staat, kan voor iemand die het werkplekleren op een mbo doet, ook 'student' gelezen worden.

Noot 3: daar waar 'leraar' staat wordt bij enkele opleidingsscholen 'docent' gebruikt.

Noot 3: Deze handleiding is ook voor DT studenten. Zij werken aan de opdrachten in deze handleidingen, maar maken zelf afspraken over hoe zij de stof tot zich nemen en oefenen op de opleidingsschool.

1. Inleiding

“Het verbinden van praktijk, theorie en persoon is een cyclisch en continu proces waardoor leraren tot groei komen” (Koster & Stappers, 2019). De cursus, gebaseerd op het bekwaamheidsdomein Professioneel handelen, maakt dat proces mogelijk.

Als het goed is heb je op niveau 1 vanaf OP3 één dag in de week meegedraaid op een opleidingsschool. Daar heb je vast ontdekt dat het leraarschap meer is dan enkel een lesje afdraaien. Het vraagt inzicht in de klas, inzicht in jezelf, inzicht in de stof en hoe je dit alles met elkaar verbindt. Want wat maakt nou dat jij die unieke leraar wordt die je zou willen zijn? Om dit te bereiken moet je de ruimte krijgen om inzichten die je opdoet vanuit de praktijk en ook vanuit de theorie rondom pedagogiek en didactiek, met elkaar te verbinden en steeds te toetsen aan je eigen ideeën en zienswijze. Want didactiek, pedagogiek en professioneel handelen worden weliswaar aangeboden in aparte cursussen, maar staan niet op

zichzelf. Alles is met elkaar verbonden en kennis van didactiek en pedagogiek wordt zichtbaar in je aanpak. Door hierop te reflecteren en je persoonlijke kwaliteiten daarbij steeds mee te nemen, groei je als professional en ontwikkel je je 'praktische wijsheid'. (Sanders & Huijse, 2019).

In de cursussen Pedagogiek n2: Ken je groep, Didactiek n2: leren lesgeven en Didactiek n2: lesgeven met ICT werk je vooral aan de beroepstaken 1 t/m 4. Dit zijn beroepstaken uit de bekwaamheidsgebieden pedagogisch handelen en (vak)didactische handelen. In de cursus Professioneel Handelen en werkplekleren N2 werk je in de praktijk aan deze beroepstaken verder en komen daar ook de beroepstaken van 5 en 6 bij.

Beroepstaken 5 en 6 zijn leidend voor het ontwikkelen van je professionele identiteit. Alle opdrachten die je dit jaar gaat uitvoeren, alle inzichten die je krijgt zijn hiernaar terug te voeren, zodat je aan het einde van niveau 2 enerzijds een helder en goed onderbouwd beeld hebt van jouw handelingsrepertoire en anderzijds duidelijk voor ogen hebt hoe je je op niveau 3 weer verder kunt ontwikkelen.

2. Leerresultaten

2.1 Bekwaamheidsdomein, beroepstaken en leerresultaten

Tijdens deze cursus werk je aan leerresultaten op handelingsniveau en aan kernconcepten uit de generieke kennisbasis 2.0. Twee beroepstaken en bijbehorende leerresultaten (zie tabel 1) staan tijdens de cursus centraal:

2.1.1. Beroepstaak 5: De leraar voert regie

Als leraar-in-opleiding ben je continu in ontwikkeling. Je ontvangt feedback van (werkplek)begeleiders, leerlingen, studenten en studiegenoten en je gebruikt deze feedback om je gedrag bij te stellen. Vanuit (eerder) opgedane ervaringen op je opleidingsschool, stel je leerdoelen op. Deze leerdoelen met bijbehorende leervragen werk je uit tot een leerwerkplan.

Beroepstaak 5 bestaat uit 2 onderdelen: zelf regie voeren over je leerproces en professionele identiteit ontwikkelen. Die leggen we kort uit.

Onder **zelf regie voeren over je leerproces** verstaan we dat je niet klakkeloos doet wat je wordt opgedragen, maar vanuit dit leerwerkplan zelf bepaalt wanneer en wat er moet veranderen en hoe je dat aanpakt. Je maakt een plan, voert dit uit en reflecteert later op jouw groei.

Het proces van lessen in praktijk uitvoeren, oefenen met gedrag en theorie verbinden aan deze (persoonlijke) ervaringen, zorgt ervoor dat je **professionele identiteit ontwikkelt**. Je neemt als leraar immers altijd je eigen persoon mee voor de klas. Door de leeropbrengst te verbinden met de eigen persoon, de eigen kwaliteiten en wat je motiveert, scherp je de persoonlijke waarden en overtuigingen aan en kun je steeds beter verwoorden waar jij voor staat als leraar.

2.1.2. Beroepstaak 6: De leraar betreft theoretische en praktijkgegevens bij het eigen professioneel handelen

Waar je bij beroepstaak 5 werkt aan bewustwording wie jij bent als leraar, richt je je bij beroepstaak 6 op de bewustwording van de verbindingen tussen alle theorie die je krijgt aangereikt tijdens modules/lessen op de Hogeschool Rotterdam en dat wat je leert op je opleidingsschool. De kunst is deze verbindingen onder woorden te brengen en vanuit een stevige theoretische onderbouwing je handelswijze te verantwoorden. Dit zorgt ervoor dat ervaringen niet uitsluitend een persoonlijke beleving blijven, maar inzichtelijk worden voor anderen.

2.1.3. Overige bekwaamheidsdomeinen van niveau 2

Het spreekt voor zich dat de leerresultaten van de andere bekwaamheidsdomeinen (didactiek en pedagogiek) ook steeds indirect aan de orde komen tijdens deze cursus. De verbinding zit in het (uitproberend) handelen.

In tabel 1 zijn daarom ook alle beroepstaken en LERs te zien, deze worden allen afgetoetst op handelingsniveau door het assessment. Dit is ook schematisch weergegeven in tabel 2.

Tabel 1: Leerresultaten (LERs) Niveau 2

Pedagogisch handelen		
Beroepstaak	Titel	Niveau 2: ervaren
In het licht van: durft uit te proberen en leert van fouten		
1: de leraar creëert een prettig, ordelijk en veilig werk- en leerklimaat	Leerlingen motiveren	voert de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit vanuit de psychologische basisbehoeften (ped. 1.2)
	Tactvol handelen	- heeft inzicht in de groepsdynamiek - bereidt zich zo voor dat hij een prettig, ordelijk en veilig leerklimaat kan creëren - stelt duidelijke verwachtingen aan leerlingen - biedt leerlingen ruimte voor het maken van fouten (ped. 2.2)
2: de leraar begeleidt leerlingen naar zelfstandigheid in hun school- en beroepsloopbaan	Zelfregulatie bevorderen	- begeleidt leerlingen in kleine groepen of individueel richting zelfstandig werken - herkent mogelijkheden en problemen bij leerlingen en raadpleegt collega's hierover (ped. 3.2)
	Persoonlijke en maatschappelijke vorming bevorderen	- heeft oog voor ieders identiteit - respecteert deze - maakt leerlingen bewust van de normen, waarden en regels in de klas (ped. 4.2)
Didactisch handelen		
Beroepstaak	Titel	Niveau 2: ervaren
In het licht van: durft uit te proberen en leert van fouten		
3: de leraar verzorgt onderwijs	Communiceren	- handelt naar de eigen voorbeeldfunctie - zet (non-)verbale communicatie bewust in - herkent passend taalgebruik bij leerlingen - biedt taalsteun bij een lees-, spreek, schrijf- of luistertaak - laat leerlingen spreken en schrijven over de leerstof - past woordenschatdidactiek toe bij het aanleren van kernbegrippen en deelwoorden (did. 1.2)
	Onderwijs voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijstellen	- geeft onder coaching van de werkplekbegeleider vorm aan (activerende) relevante en betekenisvolle leeractiviteiten - geeft de les effectief vorm met behulp van didactische principes - verbindt hieraan implicaties voor het eigen (vak)didactisch handelen (did. 2.2)
4: de leraar ontwerpt onderwijs	Constructive alignment toepassen	ontwerpt, onderbouwt en verzorgt lessen waarin kerndoelen of eindtermen, leerdoelen, onderwijsactiviteiten en toetsing op elkaar aansluiten wat betreft inhoud en niveau (did3.2)
	Onderwijs Leertechnologie (OLT) inzetten	ontwerpt digitaal leermateriaal afgestemd op de leerdoelen en de doelgroep (did4.2)

Professioneel handelen

Beroepstaak	Titel	Niveau 2: bewust (on)bekwaam
In het licht van: durft uit te proberen en leert van fouten		
5: de leraar voert regie	Regie voeren op eigen leerproces	• reflecteert methodisch op de persoonlijke groei qua leerresultaten en leerproces • werkt in toenemende mate zelfstandig aan persoonlijke leerdoelen via de leercyclus • bewaakt de eigen werkbelasting • roept hulp of expertise in wanneer nodig (pro1.2)
	Professionele identiteit ontwikkelen	• vergroot inzicht in de eigen persoon, de eigen kwaliteiten en wat hem motiveert • maakt gebruik van kwaliteiten in het team • onderzoekt eigen waarden en overtuigingen • vergelijkt deze met de onderwijsvisie van de school • stelt zich begeleidbaar op • bewaakt de eigen grenzen (pro2.2)
6: de leraar betreft theoretische en praktijkgegevens bij het eigen professioneel handelen.	Literatuur gebruiken	• zoekt methodisch naar literatuur om praktijkvragen beter te begrijpen • beoordeelt deze op praktische relevantie en/of methodische kwaliteit • verwijst er correct naar (pro.3.2)
	Gegevens verzamelen, interpreteren en laten doorwerken	• ontwerpt naar aanleiding van een eigen praktijkvraag een interventie • voert deze uit in de eigen lespraktijk • evalueert de opbrengsten (pro. 4.2)

3. Programma

3.1 Opzet

Zoals al eerder aangegeven staan in deze cursus *beroepstaak 5: de leraar voert de regie* en *beroepstaak 6: de leraar betreft theoretische en praktijkgegevens bij het eigen professioneel handelen* centraal. Deze beroepstaken staan niet op zichzelf. Ook bij pedagogiek en didactiek ben je immers bezig met leren van, reflecteren op en betekenis geven aan je ervaringen om op die manier tot vervolgstappen te komen. Het professioneel handelen en het ontwikkelen van professionele identiteit vormt zich door de opbrengst van de verschillende cursussen én je ervaringen in de praktijk steeds te toetsen aan je persoonlijke overtuigingen. De momenten waarop je dit doet zijn:

- in begeleidingsgesprekken met je instituutsopleider (IO)
- in gesprekken met je werkplekbegeleider (WPB)
- tijdens de werkplaatsen professioneel handelen
- tijdens transferdagen op de opleidingsschool
- bij het maken van je portfolio Professioneel handelen en werkplekleren N2.

Om het professionele handelen goed te kunnen verbinden met de andere cursussen van niveau 2 en je ervaringen op de opleidingsschool, bouw je gedurende het gehele jaar een portfolio op waarin je de opbrengst van de opdrachten opneemt. De opdrachten vind je in tabel 3 in deze handleiding.

Aan het einde van niveau 2 heb je dan een behoorlijke verzameling aan inzichten, ideeën, ervaringen, diepte- en hoogtepunten in kaart gebracht die je kunt gebruiken bij het eindassessment niveau 2 (het eindportfolio en het criterium gericht interview (CGI)). Tijdens dit assessment kies je specifieke ervaringen waarover je wil vertellen en krijg je vragen over je persoonlijke professionele ontwikkeling.

3.1.1. Jaaroverzicht

In onderstaande tabel 2 vind je het overzicht van het generieke deel van jaar/niveau 2. Binnen de werkplaatsen worden ook koppelingen gemaakt met de onderdelen van de didactiek en pedagogiek.

Tabel 2: Onderdelen verdeeld over het jaar

Blok1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Didactiek N2: Lesgeven (5)	Pedagogiek N2: Ken je groep (5)		
	Didactiek N2: Lesgeven met ICT (5)		
Professioneel Handelen en werkplekleren N2 (10)			
WP Professionele Performance	WP Professionele Performance	WP Professionele Performance	WP Professionele Performance
WP Professioneel Spreken	WP Professioneel Spreken	WP Professioneel Spreken	WP Professioneel Spreken
WP Taalgericht Lesgeven	WP Taalgericht Lesgeven		

Assessment

3.2 Werkplekleren

Gedurende het gehele jaar ben je twee dagen per week op je opleidingsschool. Dit gebeurt op maandag en woensdag voor de voltijd. Deeltijdstudenten maken zelf afspraken. Deze dagen op de opleidingsschool gebruik je om te observeren, les te geven, te oefenen en de opdrachten behorende bij deze cursus (zie tabel 3) uit te voeren.

Het kan zijn dat er uitzonderingen gemaakt moeten worden op deze dagen. Bijvoorbeeld tijdens toets- en hertoetsweken van de HR. In principe ga je in die weken naar je opleidingsschool. Als dat niet kan, maak je hierover afspraken met de SO en je WPB.

Het werkplekleren n2 gaat van observeren, via deellessen geven naar zelf hele lessen geven. Je doet dit alleen of eventueel samen met een medestudent. Dit alles steeds onder begeleiding van een WPB, een SO en een IO.

De opleidingsschool heeft een eigen programmaboekje met daarin de profilering van de school, de invulling van de transferdagen en extra hulpmiddelen die specifiek voor deze school of scholengroep van toepassing zijn.

3.3 Werkplaatsen (WP)

Alles draait hier om het 'uitproberend handelen' met als doel om niet alleen de leraarsvaardigheden onder de knie te krijgen maar hier ook mee te kunnen 'spelen'. Je krijgt tien werkplaatsen dit jaar. In deze werkplaatsen ga je vier keer aan de slag met je performance oftewel je optreden voor de klas, vier keer met je spreekgedrag en twee keer met de taal die wordt gebruikt in de les.

3.3.1 Professionele Performance (PP)

In de werkplaats PP ligt de focus op leren improviseren. *'Improvise. The teacher should always be prepared to integrate unexpected contributions from pupils or the outside world'* (Coppens, 2002 p. 199). Improviseren is een uitingsvorm van het streven grip te krijgen op een ongewisse wereld. Oftewel: leren omgaan met onvoorspelbaarheid, het spel beheersen. Er wordt toegewerkt naar een open, flexibele, creatieve en speelse leraar.

3.3.2 Professioneel Spreken (PS)

De werkplaats PS richt zich op effectief en gezond stemgebruik. Professioneel Spreken sluit nauw aan bij het spreken in de praktijk van de student (het werkplekleren). De belangrijkste werkwijze in deze werkplaats is persoonlijke coaching. Professioneel Spreken sluit nauw aan bij het spreken in de praktijk van de student (het werkplekleren). Je ontwikkelt en traint je spreekvaardigheden onder begeleiding van de docent en van elkaar.

3.3.3 Taalgericht Lesgeven (TGL)

De werkplaats taalgericht lesgeven maakt je bewust van het taalgebruik waarmee je communiceert met je collega's en je leerlingen. In het klaslokaal heb je een gezamenlijk vocabulaire nodig, zodat iedereen het over hetzelfde heeft. Niet alleen moeten leerlingen de woorden kennen die bij jouw vak horen, ze moeten ook vakteksten kunnen lezen en ze moeten in staat zijn om met de leraar en met klasgenoten over het vak te kunnen praten en schrijven.

3.4 Begeleiding en kaders

Op HINT in het document 'praktische informatie rondom stage' staat aangegeven welke rollen er zijn en wie welke taak heeft. Je kunt deze informatie ook vinden op de [website Samen Opleiden](#).

3.4.1 Samenwerkingsafspraken

Aanwezigheid: Je bent aanwezig op de dagen dat je stage loopt en bij de werkplaatsen. Er kan een goede reden zijn dat je een keer niet aanwezig bent. Communiceer dit zo tijdig mogelijk met de Werkplekbegeleider (WPB), eventueel je schoolopleider (SO) en je instituutopleider (IO), of met de docent van de werkplaats. Je neemt actief deel aan transferdagen, intervisiebijeenkomsten en reflectieve gesprekken.

Handleiding: je neemt de handleiding door voor aanvang van de module en bent daardoor op de hoogte van de inhoud en de praktische zaken. Je neemt initiatief als er iets niet duidelijk is.

Overleggen: je overlegt met je WPB over wat er van je verwacht wordt. Je neemt hierbij initiatief en hebt een actieve houding, maar je bewaakt ook je eigen persoonlijke en professionele grenzen als student en leraar in opleiding. Zorg dat wederzijdse verwachtingen meerdere malen besproken worden.

Literatuur: Ga actief aan de slag met de literatuur. Er wordt veel ontwikkeld in onderwijsland. Uiteraard lees je kritisch mee en koppel je dit aan je ervaringen.

(Peer)feedback: tijdens het werkpleklernen en de transferbijeenkomsten zul je ook leren via peerfeedback. Hierbij geef je feedback aan je medestudenten en ontvang jij feedback terug. Je houdt hierbij rekening met de gemaakte afspraken omtrent het geven en ontvangen van feedback, zoals besproken wordt tijdens de bijeenkomsten.

Actief leren en *growth mindset*: er is een verschil tussen een *fixed mindset* en een *growth mindset*. Voor deze bijeenkomsten vragen we je elke bijeenkomst opnieuw om je *mindset* op groeiend te zetten; hierbij sta je open voor leermomenten van jezelf en van de ander.

3.5 Studie- en verwerkingsactiviteiten

Je werkt aan drie opdrachten in de eerste helft van het jaar en aan een zelfgekozen casus in de tweede helft van het jaar. De opbrengst van de opdrachten en de uitwerking van je casus verzamel je in een portfolio. Een casus is een gedetailleerde beschrijving van een situatie op je opleidingsschool die op dat moment aandacht vraagt en waar een actuele leervraag bij hoort. Uiteindelijk presenteert je je leeropbrengst in het eindportfolio en het CGI (eindassessment niveau 2).

Tabel 3: Opdrachten en activiteiten

SEMESTER 1 De weken zijn een indicatie.	Het opbouwen van het portfolio onder begeleiding van IO
OP1 week 1 - 10	Opdracht 1: van niveau 1 naar 2 (BT5 pro 1.2 & andere LERs, afhankelijk van het onderwerp van de leervraag) leerwerkplan • Stel per bekwaamheidsdomein minimaal één (persoonlijke) leerdoel met bijbehorende leervraag op. Gebruik hiervoor het voorbeeld in bijlage 2. • Wees concreet met het benoemen van de acties die je gaat ondernemen. • Bedenk van tevoren hoe, met wie en wanneer je gaat evalueren. • Denk na over het soort bewijs/vorm van het bewijs die uit deze leerprocessen kunnen komen en geef dat aan in je leerwerkplan. Maak een keuze in het bewijs dat je wilt verzamelen. • Koppel alvast het leerresultaat dat je zou willen aantonen aan de verschillende bewijzen. • Betrek je WPB in het opstellen van je leerwerkplan. • Presenteer jouw leerwerkplan tijdens een transferbijeenkomst, of andere vorm van begeleidingsbijeenkomst. Verwerk indien van toepassing de ontvangen feedback. • Voer je leerwerkplan uit. • Evalueer de resultaten/ uitkomsten/ opbrengsten. • Reflecteer op de opbrengsten (outcome).
portfolio	Opbrengst van opdracht 1: • Leerwerkplan • Feedback van WPB en andere student vanuit transfer of begeleidingsbijeenkomsten • Een uitwerking van stap 1 t/m 5 van de leercyclus (zie 3.5.1 Uitleg en uitwerking leercyclus)
OP2 week 1 - 7	Opdracht 2: uitvoering van en reflectie op leerwerkplan (BT 6 pro 4.2 en BT 5 pro 1.2 & andere LERs, afhankelijk van het onderwerp van de leervraag) • Formuleer nieuwe leervragen a.d.h.v. de leeropbrengsten vanuit OP1 en maak opnieuw een leerwerkplan. • Voer dit uit, evalueer, reflecteer. • Plan een moment in waarop je samen met anderen gaat reflecteren op jouw leerprocessen. Je kies zelf met wie je reflecteert. Wees erop voorbereid om je keuze toe te lichten.

	Vraag regelmatig om feedback vanuit verschillende perspectieven (de leerling/student de klas, docenten, andere collega's, medestudenten). Gebruik deze feedback om te groeien. Kies welke feedback je meeneemt als opbrengst voor je portfolio.
portfolio	Opbrengst van opdracht 2: Een tweede uitwerking van stap 1 t/m 5 van de leercyclus, op basis van een volgende leervraag (zie 3.5 Uitleg en uitwerking leercyclus)
week 8-10	Opdracht 3: professionele identiteit (BT 5 pro 1.2 en 2.2& andere LERs, afhankelijk van het onderwerp van de leervraag) Sta halverwege het studiejaar stil bij wie je aan het worden bent als leraar. Beantwoord de volgende vragen: - Wat heeft evaluatie en reflectie je opgeleverd? - Op welke manieren heb je zelf de koers van jouw ontwikkeling bepaald? - Welke nieuwe vaardigheden heb je je eigen gemaakt tot dusver? - Welke patronen herken je in jouw gedrag? - Welke voorkeuren heb je als het gaat om je keuzes m.b.t. de didactiek? - Welke voorkeuren heb je als het gaat om je keuzes m.b.t. de pedagogiek? - Welke kwaliteiten heb je ingezet op je werkplek? - Wat voor rol heeft ICT in jouw lessen? - Welke rol hebben andere docenten gehad op jouw vorming als leraar? - Wat is jouw huidige visie op lesgeven? - Welke aanpassingen heb je wel of niet gedaan om aan te sluiten bij de schoolcultuur?
portfolio	Opbrengst van opdracht 3: Een (digitale) poster waarin je jouw leerproces koppelt aan jouw identiteit als leraar in opleiding.

SEMESTER 1	Werkplaats onder begeleiding van docenten professionele performance, professioneel spreken en taaldocenten Alle experimenten vanuit de werkplaatsen en de bijbehorende instructie vind je in de map: WERKPLAATS in Cumlaude . De docent zal je hier in de eerste werkplaats uitleg over geven.
OP1	Professionele performance - experiment 1 Leerdoel versus speldoel (ludodidactiek = zie map werkplaats in Cumlaude) De zevende werkplaats professionele performance gaat over manieren om leerlingen in een zogenaamde <i>lean forward</i> positie te krijgen (i.p.v. <i>lean back</i>). Spelenderwijs gaan we aan de slag met het creëren van obstakels en een <i>communication gapp</i> .
portfolio	Opbrengst experiment 1: Een manier [tekst, foto, tekening, filmpje] om deze 'obstakels' in beeld te brengen

	Een inventarisatie van de reactie van de leerlingen
OP1	Professioneel spreken In de werkplaats professioneel spreken wordt gewerkt aan het vergroten van je bewustzijn rondom jouw professioneel spreekgedrag. Je krijgt handvatten om leerpunten aan te pakken en leert objectief feedback te geven op andermans spreekgedrag.
OP1	Taalgericht lesgeven De werkplaats taalgericht lesgeven is gericht op taalsteun en het uitlokken van taalproductie.
OP2	Professionele performance - experiment 2 Spelen met status in persoonlijk leven (BT 5 pro 2.2) De achtste werkplaats professionele performance sluit aan bij de cursus pedagogiek en gaat over de roos van Leary. We gaan op verschillende wijze spelen met gedrag om zodoende te ervaren dat jouw gedrag iets veroorzaakt bij de ander.
portfolio	Opbrengst van experiment 2: Film van een nagespeelde persoonlijke situatie waarin je laat zien hoe gedrag van invloed is op de interactie tussen mensen, inclusief duiding van rol a.d.h.v. roos van Leary.
OP2	Professioneel spreken In de werkplaats professioneel spreken wordt gewerkt aan het vergroten van je bewustzijn rondom jouw professioneel spreekgedrag. Je krijgt handvatten om leerpunten aan te pakken en leert objectief feedback te geven op andermans spreekgedrag.
OP2	Taalgericht lesgeven Eén werkplaats in OP2 of 3 waarin je feedback en vooral feed forward krijgt op hoe je taalgerichte didactiek hebt verwerkt in de VUL. Onder leiding van de taaldocent verfijn je zo je aanpak van taalsteun, uitlokken van taalproductie en woordenschatdidactiek.

EIND SEMESTER 1	Tussentijdsportfolio - Opbrengst opdracht 1, 2 en 3 - Opbrengst experiment 1 en 2 - Verslag lesbezoek + reflectie - Ingevulde leeras (tussentijds) door WPB (zie HINT, studentenhandleidingen, algemeen)
------------------------	--

SEMESTER 2 De weken zijn een indicatie.	Het opbouwen van het portfolio onder begeleiding van IO
OP3 week 1 - 3	Casus: plan van aanpak (BT 6 pro 4.2 & andere LERs, afhankelijk van het onderwerp van de leervraag) Een casus is een gedetailleerde beschrijving van een situatie op je opleidingsschool die op dat moment aandacht vraagt en waar een actuele leervraag bij hoort. Aan het begin van OP 3 breng je samen met je WPB een aantal terugkerende leervragen in kaart. • Gebruik de beslisboom (bijlage 5) om uiteindelijk één leervraag te kiezen die je gaat gebruiken voor je casus. • Werk het onderdeel 'beoogd' van de CIMO-logica uit (zie bijlage 6).
week 4 - 10	Casus: uitvoering • Voer de bedachte interventie(s) uit op de werkplek. • En verzamel bewijzen waarmee je het adequaat handelen concreet maakt (zie ook pag. 11/12 – bewijsmateriaal).
OP4 week 1 - 4	Casus: uitvoering • Voer de bedachte interventie(s) uit op de werkplek. En verzamel bewijzen waarmee je het adequaat handelen concreet maakt (zie ook pag. 11/12 – bewijsmateriaal).
week 5 - 10	Casus: uitwerking • Werk het onderdeel 'reëel' uit van de CIMO-logica. Werk het onderdeel 'terugblikken' uit van de CIMO-logica (bijlage 6)
portfolio	Opbrengst van de casus: • Volledig ingevulde CIMO-logica

SEMESTER 2 De weken zijn een indicatie.	Werkplaats onder begeleiding van docenten professionele performance, professioneel spreken en taaldocenten Alle experimenten vanuit de werkplaatsen en de bijbehorende instructie vind je in de map: WERKPLAATS in Cumlaude . De docent zal je hier in de eerste werkplaats uitleg over geven.
OP3	Professionele performance - experiment 3 Spelen met status in de klas In de negende werkplaats professionele performance gaan we dieper in op de Roos van Leary en de werking van gedrag in de klas. We gaan veel improviseren = inspelen op onverwachte situaties.
portfolio	Opbrengst experiment 3: • Beschrijving van het experiment • Ingevuld observatieformulier door WPB (zie map: WERKPLAATS Cumlaude)
OP3	Professioneel spreken

	In de werkplaats professioneel spreken wordt gewerkt aan het vergroten van je bewustzijn rondom jouw professioneel spreekgedrag. Je krijgt handvatten om leerpunten aan te pakken en leert objectief feedback te geven op andermans spreekgedrag.
OP4	Professioneel performance - experiment 4 Een goed verhaal De tiende werkplaats professionele performance gaat over het vertellen van een goed verhaal om op die manier het onderwerp van je les te verbeelden of te verlevendigen.
portfolio	Opbrengst experiment 4: • Een manier [tekst, tekening, filmpje, fotostrip] om het verhaal in beeld te brengen
OP4	Professioneel spreken In de werkplaats professioneel spreken wordt gewerkt aan het vergroten van je bewustzijn rondom jouw professioneel spreekgedrag. Je krijgt handvatten om leerpunten aan te pakken en leert objectief feedback te geven op andermans spreekgedrag.
Eindportfolio	Opbrengst werkplaatsen (performance, spreken en taal): film algehele terugblik op alle werkplaatsen • Je maakt een korte film waarin je op creatieve wijze de opbrengst van de werkplaatsen laat zien. (Delen van) deze film gebruik je voor je pitch aan het begin van het CGI. Je krijgt hierover uitgebreide instructie in de les én in de map: Werkplaats Cumlaude)
EIND SEMESTER 2	Eindportfolio • Opbrengsten tussentijdsportfolio • Opbrengst casus • Opbrengst experiment 3 en 4 • Film werkplaatsen • Eindconclusie en leerdoelen voor niveau 3 • Ingevulde leeras (eind) door WPB (zie HINT in het document 'praktische informatie niveau 2') • Advies WPB en SO DEADLINE PORTFOLIO: 6 JUNI 2022

3.5.1 Uitleg en uitwerking leercyclus

Er wordt dit jaar op een aantal momenten van je gevraagd je leerontwikkeling inzichtelijk te maken door middel van een uitwerking van de leercyclus. De leercyclus van Korthagen is een simpele weergave van het leerproces zoals je dat tijdens het werkplekleren doorloopt.

Figuur 1. Leercyclus

Deze leercyclus blijft zich continu herhalen. In je portfolio is het een handig hulpmiddel om je leerproces te structureren. Dat doe je op volgende manier:

Een groot deel van dit jaar ga je vooral veel doen: lesgeven, observeren (bij je WPB maar ook bij andere leraren), groepjes leerlingen begeleiden, surveilleren in de pauze, bijles geven, aanwezig zijn bij overleggen of vergaderingen etc.

1 handelen

Voor **stap 1** hoef je nog niets op papier te zetten. Het is wel aan te raden een logboek bij te houden, zodat je later ook nog weet welke activiteiten je allemaal hebt ondernomen.

2 terugblikken

Bij **stap 2** kijk je naar wat je hebt gedaan en je probeert dit te verbinden met de lessen die je op de Hogeschool hebt gehad. Je staat stil bij wat al die activiteiten jou opleveren. Oftewel: wat heb je gedaan, wat ging goed, wat verdient nog aandacht. Hier ontstaat als het goed is een leervraag.

Door stap 1 en 2 te doorlopen, komt er als het goed is een bewustzijnsproces op gang. Dit proces is essentieel voor het professioneel handelen van een leraar. Je moet immers in staat zijn om aan anderen uit te leggen waarom je doet wat je doet.

3 bewustwording

Bij **stap 3** breng je dit proces onder woorden: tegen welke situaties ben je aangelopen, welke keuzes heb je hierin gemaakt, waarom heb je daarvoor gekozen en zou je dat nog een keer zo doen? Je scherpt hier je leervraag aan.

4 alternatieven ontwikkelen

Bij **stap 4** richt je je op je leervraag/leervragen. Je denkt na over zogenaamde handelingsalternatieven: wat had je anders kunnen doen, hoe had je ook kunnen reageren, op welke manier had je de situatie ook kunnen aanpakken? Je kiest één van die handelingsalternatieven en...

1 handelen

je bent dan weer terug bij **stap 1**: doen, handelen, uitproberen.

Je WPB en IO helpen je bij al deze stappen. Met name je WPB ziet wat je doet en welke keuzes je maakt. Dit is dan ook de aangewezen persoon om jou bewust te maken van dit handelen en je te helpen in het doe- en denkproces om stukje bij beetje te groeien naar een professioneel handelende leraar.

3.5.2. Uitwerking bewijzen casus

Voor de uitwerking van je casus in semester 2 (OP3/4) verzamel je een aantal bewijzen. Dit zijn concrete materialen waarmee je jouw professioneel handelen in kaart brengen. Gebruik het format in tabel 4 om deze bewijzen te structureren.

Tabel 4: Format bewijsvoering

Titel bewijs:	Geef je bewijs een titel, bijvoorbeeld "Videofragment: contact met leerlingen"
Datum bewijs:	Noem hier de datum waarop je het bewijs hebt verzameld
Soort bewijs:	Direct of indirect bewijs?
Context bewijs:	Noem hier kort de context van het bewijs, bijvoorbeeld: "Op dinsdag 2 maart was in aanwezig bij de wiskundeles van klas X. Mijn rol was.... Vervolgens deed ik... Het doel hiervan was..."
Bijbehorende LERs incl. toelichting:	Noem hier welk leerresultaat (LER) je aantoont met dit bewijs. Dit mogen er ook meer dan één zijn. Per LER geef je een korte toelichting.
Bewijs	Voeg hier het daadwerkelijke bewijs toe.

We maken onderscheid tussen twee typen bewijzen:

Directe bewijzen - Producten van jezelf waarmee je competent handelen laat zien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Videofragmenten van een les of begeleiding van een (groepje) leerling(en);
- Eigen beschrijvingen van praktijksituaties;
- Een lesvoorbereidingsformulier;
- Een reflectie op een praktijksituatie volgens de STARR-methode

Voeg aan een eigen beschrijving van competent handelen altijd het perspectief van een ander toe, zoals feedback van je WPB.

Indirecte bewijzen - Producten waarmee anderen voor jou bewijs leveren van competent handelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Feedback van je WPB op een bepaalde situatie;
- De opbrengst van een leerlingenenquête over jouw functioneren.

Voeg aan een indirect bewijs altijd jouw eigen perspectief toe.

Eisen aan bewijzen.

- *Authentiek*. Het product moet van jezelf zijn. Bij een groepsproduct moet duidelijk zijn wat jouw rol in het geheel was.
- *Actueel*. Je bewijs mag niet ouder zijn dan twee jaar.
- *Relevant*. Geef heel duidelijk aan wat je wilt bewijzen en zorg ervoor dat je bewijs daar ook op aansluit. Daarnaast moet je bewijs aansluiten op de LERs van niveau 1.
- *Gekaderd*. Plaats je bewijs altijd in een context. Zorg ervoor dat je bewijs is gerelateerd aan een concrete situatie die voorkwam in jouw stage.
- *Gevarieerd*. Zorg voor afwisseling in vormen van bewijs (dus bijvoorbeeld niet alleen lesfragmenten of schriftelijke verslagen) en voor afwisseling tussen directe en indirecte bewijzen.

- *Gevalideerd.* Als je bewijzen van derden gebruikt, laat je deze persoon zijn naam, handtekening, de datum en zijn functie op het bewijs zetten. Het knippen en plakken van handtekeningen is niet toegestaan.

3.6.3 Opbrengsten vanuit de transferbijeenkomsten op de opleidingsschool

Transferdagen* dragen bij aan het werkplekleren en de ontwikkeling van professioneel handelen. Deze dagen vinden plaats op de opleidingsschool, zie het programmaboekje van de opleidingsschool. De vaardigheden die daar worden opgedaan en de daarbij behorende bewijzen, kunnen worden gebruikt bij het aantonen van de LERs.

**Transferdagen hebben op enkele opleidingsscholen een andere benaming. Het zijn dagen of dagdelen die door de opleidingsschool georganiseerd worden waarin vaak onderdelen aan bod komen als workshops, intervisie, begeleidingsbijeenkomsten, etc.*

4. Toetsing en beoordeling

4.1 Wijze van toetsing

Professioneel handelen en werkplekleren niveau 2 wordt afgesloten met een eindassessment waarin je aantoonst de leerresultaten (LERs) niveau 2 te beheersen. In het eindassessment probeer je alle opgedane theorie, ervaringen, uitprobeersels en inzichten met elkaar te verbinden. Natuurlijk neem je hier ook je kennis over didactiek en pedagogiek in mee. Op die manier toon je aan dat je bekwaam bent met betrekking tot de LERs van niveau 2.

4.1.1 Opbouw van het portfolio.

Het portfolio is een groeidocument, waarin je jouw ontwikkeling gedurende niveau 2 zichtbaar maakt voor jezelf en anderen. Dit portfolio bestaat uit twee onderdelen: een tussentijds- en een eindportfolio.

Bouw het portfolio op conform de verplichte inhoudsopgave in tabel 5. Het portfolio mag maximaal 30 pagina's zijn. Onderdelen met een * tellen niet mee in deze 30 pagina's. Er mogen geen bijlages aan je portfolio worden toegevoegd.

Tabel 5: Verplichte inhoudsopgave + toelichting inhoud assessment portfolio professioneel handelen niveau 2

	Voorblad* Noteer je naam, studentnummer, opleiding en vak, datum, titel handleiding en de code van professioneel handelen niveau 2.
	Inhoudsopgave* Met doorlopende paginanummers.
HS 1	Persoonlijke gegevens* NAW-gegevens
HS 2	Schoolgegevens opleidingsschool* Inclusief de gegevens van de werkplekbegeleider (naam, mailadres en telefoonnummer) Inclusief de schoolgegevens opleidingsschool en schoolopleider gegevens van Niveau 1
HS 3	SVO* Een volledig studievoortgangsoverzicht (SVO) bestaande uit: de volledige propedeuse. Uit het SVO moet blijken dat je de toelatingseisen behaald hebt die nodig zijn voor assessment niveau 2. Didactiek N1 dient met minimaal een voldoende afgerond te zijn.
HS 4	Uitwerking van de opdrachten OP1 & OP2 (tussentijds portfolio - zie ook tabel 3) • Opbrengst opdracht 1, 2 en 3 • Opbrengst experiment 1 en 2 • Verslag lesbezoek + reflectie
HS 5	Uitwerking van de opdrachten OP3 & OP4 (eindportfolio - zie ook tabel 3) • Opbrengsten tussentijdsportfolio • Opbrengst casus • Opbrengst experiment 3 en 4 • Film werkplaatsen • Eindconclusie en leerdoelen niveau 3 • Advies WPB en SO (zie bijlage 7)
HS 6	Literatuurlijst/bronvermelding* conform APA-norm

4.1.2 Vormeisen aan het assessmentportfolio

1. Lettertype Arial, grootte 11; Nederlands op C1-niveau;
2. Alle geschreven tekst in het portfolio moet direct zichtbaar en leesbaar zijn, ook die in de bewijzen. Sla je portfolio op als pdf;
3. Upload het portfolio en daarnaast eventueel andere filmbewijzen in CumLaude;
4. Houd de volgorde van de verplichte inhoudsopgave aan;
5. Portfolio's met meer dan 30 pagina's (exclusief de met * aangegeven stukken uit de verplichte inhoudsopgave) worden afgewezen. NB: De computers van Hogeschool Rotterdam zijn standaard uitgerust met een knipprogramma / snippingtool. Je kunt van dit programma gebruik maken om bijvoorbeeld grote foto's, afbeeldingen, de leeras te verkleinen en in je document te plaatsen. Het verkleinen scheelt een heleboel MB's en paginaruimte. Om MB ruimte te besparen kun je ook je foto's/afbeeldingen in een lagere resolutie opslaan. Diverse fotobewerkingsprogramma's bieden zo'n mogelijkheid. Het is belangrijk dat de teksten in de afbeeldingen leesbaar blijven;
6. Maak geen gebruik van doorverwijzingen/"hyperlinks" in het portfolio.
7. Portfolio voldoet aan de richtlijnen van verslaglegging.

Het Criterium Gericht Interview (CGI)

Aan het einde van je stage heb je – net als aan het einde van niveau 1 – een CGI met je IO. Om tot een gezamenlijk beeld te komen van jouw ontwikkeling laat de IO zich adviseren door je WPB en/of SO (zie bijlage 7). De basis voor het CGI is je portfolio en een persoonlijke pitch. Net als aan het einde van niveau 1 laat je met deze pitch kort en krachtig zien wat jouw (leer)ontwikkeling is gedurende niveau 2. Je maakt daarbij gebruik van elementen uit de film die je hebt gemaakt voor de werkplaatsen aan het einde van OP4. Aan het einde van het CGI wordt vastgesteld of je voldoende klaar bent voor meer zelfstandigheid in niveau 3. Na afloop van het CGI schrijft je IO een rapportage/beoordeling (bijlage 1) met daarin o.a. ontwikkelpunten voor niveau 3.

Het CGI duurt maximaal 30 minuten en start met de pitch (5 min.) van de student.

Voorwaarden om in aanmerking te komen voor het CGI

Je WPB en SO ondersteunen de afronding voor niveau 2.

Je hebt een assessmentwaardig portfolio aangeleverd in CumLaude, uiterlijk op **6 juni 2022**.

Herkansen

Elke stage die met een onvoldoende wordt beoordeeld mag één keer worden herkanst. Gelegenheid tot herkansing van een stage en/of assessment is mogelijk na de beoordeling. In overleg met de IO wordt gekeken of het enkel om een aanvulling van het portfolio gaat of ook om aanvulling op het gebied van getoonde groei op het gebied van Professioneel handelen. In overleg met alle partijen wordt gekeken wanneer deze herkansing plaats kan vinden. Dit wordt uiterlijk een week na de beoordeling gecommuniceerd met de student.

5. Literatuur en urenverantwoording

5.1. Literatuur

Verplichte literatuur:	zelf aanschaffen
Geerts, W., & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i> (Tweede, herziene druk). Coutinho. Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde: Handboek voor de onderwijspraktijk</i> (Derde, herziene druk). Coutinho. De bronnen die je hebt gebruikt bij de cursussen didactiek n2 en pedagogiek n2: verwijs in je opdrachten expliciet naar deze bronnen.	

Aanbevolen bronnen, ter verdieping op het professioneel handelen:	
Annemiek Grotendorst; Professioneel handelen?	in mediatheek
Fixed and growth mindset, Carol Dweck	Diverse uitleg visueel en schriftelijk te vinden
Koster B. en Stappers J. (2019) <i>Het transformatorhuisje: inzichten en methodieken voor het opleiden van aanstaande leraren op de werkplek</i>	www.platformsamenoopleiden.nl
Sanderse, W (2019) <i>Hoe praktische wijsheid leraren wél kan helpen het goede te doen</i>	https://nivoz.nl/nl/essay-hoe-praktische-wijsheid-leraren-w-l-kan-helpen-het-goede-te-doen
Martens, R. (2019) <i>We moeten spelen</i> . Driebergen: NIVOZ	In mediatheek
Renger, W.J. en Hoogendoorn, E. (2018) <i>Ludodidactiek – ontwerpen voor didactici</i> . Utrecht: HKU Expertisecentrum	zelf aanschaffen (optioneel)
Maaik Hajer & Theun Meestringa (2020) <i>Handboek taalgericht vakonderwijs</i> . Bussum: Coutinho.	In mediatheek of zelf aanschaffen

5.2. Urenverantwoording

Tabel 6: Overzicht tijdsinvestering Professioneel Handelen en Werkplekleren niveau 2

Studielastnormering (ects)			
Betreft:	Professioneel handelen niveau 2		
			klokuren
<u>Zelfstudie</u>			
<i>Leestijd</i>	aantal pagina's		
	10	10 per uur	5
	<i>Presentaties poster (transferdagen of bijeenkomsten) – inclusief voorbereiding</i>		8
<u>Portfolio</u>			
	<i>Voorbereiding</i>		5
	<i>Feedback van WPB en IO</i>		5
	<i>Schrijven</i>		21
<u>Op opleidingsschool*</u>			
	<i>Observeren, opdrachten uitvoeren, bewijzen verzamelen</i>		197
	<i>Overleg WPB, feedback/feedforward</i>		
Subtotaal in klokuren			269
Ruis 5%	<i>Overleg WPB, feedback/feedforward</i>		14
Totaal in klokuren			280
Totaal in studiepunten (ects)			10

*Ook bij de andere onderdelen van het generieke programma zijn uren opgenomen voor het werkplekleren. Samen vormen zij het totaal van het werkplekleren.

Bronvermelding

Coppens, H. (2002) *Training Teachers' Behaviour*, Research in Drama Education, 7:2.

Generieke Kennisbasis, 10voordeleraar (2017). <https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/kennisbasis-bachelor-generiek.pdf>

Koster B. en Stappers J. (2019) *Het transformatorhuisje: inzichten en methodieken voor het opleiden van aanstaande leraren op de werkplek* | www.platformsamenopleiden.nl

Sanderse, W. (2019) *Hoe praktische wijsheid leraren kan helpen het goede te doen*. Nivoz.
<https://nivoz.nl/nl/essay-hoe-praktische-wijsheid-leraren-w-l-kan-helpen-het-goede-te-doen>

Bijlage 1: Beoordelingsformulier Professioneel Handelen niveau 2 (Summatief)

Instructie voor het invullen van het beoordelingsformulier Professioneel Handelen niveau 2.

De beoordeling professioneel handelen niveau 2 is gebaseerd op het eindportfolio en het CGI. Voorafgaand is er een lesbezoek met een positief advies geweest. Dit lesbezoek is voorwaardelijk voor het eindassessment.

Met dit beoordelingsformulier wordt per bekwaamheidsdomein (pedagogisch, vakdidactisch en professioneel handelen) bepaald of een student zich voldoende bekwaam heeft getoond op niveau 2. Het gedrag van een student aan het einde van niveau 2 wordt beschreven door de LERs. De assessoren beoordelen of de LERs voldoende zijn waargenomen. Met 'waarnemen' wordt bedoeld:

- het direct observeren van gedrag tijdens het lesbezoek
- het direct ervaren van gedrag op de werkplek
- aangeleverd bewijs in het portfolio
- het beschrijven (ook mondeling) van een voorgekomen situatie met onderbouwing van het handelen
- reflectie en verantwoording tijdens het CGI

Elke LER heeft een nummer, bijvoorbeeld ped 1.2. Sommige LERs bestaan uit deel-LERs, wat te zien is aan de bullets. Elke LER krijgt als geheel een oordeel: onvoldoende waargenomen (OW) of voldoende waargenomen (VW). Als een student een deel van een LER niet of onvoldoende heeft gedaan en dat weegt voldoende op tegen wat hij wel heeft gedaan en de kern van de LER komt voldoende naar voren, dan kan een VW worden toegekend.

De (deel-)LER die niet of onvoldoende is waargenomen, wordt genoteerd bij '**LERs die nog ontwikkeld dienen te worden**'.

Als alle LERs binnen een bekwaamheidsdomein met een VW zijn beoordeeld, kan dat bekwaamheidsdomein met een goed (G) worden beoordeeld. Een V kan worden toegekend als drie LERs van het bekwaamheidsdomein voldoende zijn waargenomen. Als er twee of minder LERs zijn aangetoond is het resultaat een O op het bekwaamheidsdomein.

In het portfolio en het CGI toont de student de LERs aan. De assessor noteert bij 'bevindingen': wat je ziet in het portfolio (in de taal van de LERs) met een voorbeeld, de vindplaats van de bewijslast voor de beoordeling (bijvoorbeeld bewijs 1 of opbrengst opdracht 2), positieve en ontwikkelpunten van een student (in de taal van de LERs). Maak duidelijk waarom het oordeel O of G is toegekend met een kwalitatieve aanduiding, bijvoorbeeld of dit onvoldoende/goed is aangetoond, of dat er bijvoorbeeld sprake is van uitblijvende of juist grote groei. Indien het oordeel V is, is een notitie bij 'bevindingen' aanbevolen.

Professioneel Handelen en werkplekleren niveau 2 wordt behaald als alle bekwaamheidsdomeinen met minimaal een V worden afgerond. Een student mag pas aan het volgende niveau van werkplekleren beginnen, als alle bekwaamheidsdomeinen op niveau 2 zijn behaald.

Gegevens student

Voor- en achternaam:		Studentnummer:	
Opleiding:		Studentstatus:	☐ voltijd ☐ deeltijd
Naam IO HR:		Naam SLC HR:	

Gegevens werkplek

Naam opleidingsschool:		Adres, postcode en plaats:	
Naam werkplekbegeleider:		e-mail:	
Naam schoolopleider:		e-mail:	

Gegevens Lesbezoek

Datum lesobservatie:			
Naam Observant 1:		Rol:	
Naam Observant 2:		Rol:	

Gegevens CGI

Datum CGI:			
Naam Assessor 1:		Handtekening:	
Naam Assessor 2:		Handtekening:	

Beoordeling onder voorwaarde dat...

Het lesbezoek heeft plaatsgevonden.	☐ Niet Voldaan	☐ Voldaan
De bewijzen uit het portfolio voldoen aan de criteria: authentiek, actueel, relevant, gekaderd, gevalideerd, kwantiteit en variatie.	☐ Onvoldoende	☐ Voldoende
Het portfolio is gericht op ontwikkeling.	☐ Niet Voldaan	☐ Voldaan
Leeras is 2x ingevuld. Er is op de leeras gereflecteerd. Voor de leeras zie HINT.	☐ Niet Voldaan	☐ Voldaan
Het advies van de werkplekbegeleider/ directe begeleider is toegevoegd aan het portfolio. (bijlage 7)	☐ Niet Voldaan	☐ Voldaan

Pedagogisch handelen				
Beroepstaak		Leerresultaat	Bevindingen	Oordeel
				OW / VW
1: de leraar creëert een prettig, ordelijk en veilig werk- en leerklimaat	Leerlingen motiveren	- voert de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit vanuit de psychologische basisbehoeften (ped. 1.2)		
	Tactvol handelen	- heeft inzicht in de groepsdynamiek - bereidt zich zo voor dat hij een prettig, ordelijk en veilig leerklimaat kan creëren - stelt duidelijke verwachtingen aan leerlingen - biedt leerlingen ruimte voor het maken van fouten (ped. 2.2)		
2: de leraar begeleidt leerlingen naar zelfstandigheid in hun school- en beroepsloopbaan	Zelfregulatie bevorderen	- begeleidt leerlingen in kleine groepen of individueel richting zelfstandig werken - herkent mogelijkheden en problemen bij leerlingen en raadpleegt collega's hierover (ped. 3.2)		
	Persoonlijke en maatschappelijke vorming bevorderen	- heeft oog voor ieders identiteit - respecteert deze - maakt leerlingen bewust van de normen, waarden en regels in de klas (ped. 4.2)		
Eindoordeel pedagogisch handelen: O / V / G				
Toelichting:				
LERs die nog ontwikkeld dienen te worden:				
Feedforward:				

Didactisch handelen				
Beroepstaak		Leerresultaat	Bevindingen	Oordeel
				OW / VW
3: de leraar verzorgt onderwijs	Communiceren	- handelt naar de eigen voorbeeldfunctie - zet (non-)verbale communicatie bewust in - herkent passend taalgebruik bij leerlingen - biedt taalsteun bij een lees-, spreek, schrijf- of luistertaak - laat leerlingen spreken en schrijven over de leerstof - past woordenschatdidactiek toe bij het aanleren van kernbegrippen en doelwoorden (did. 1.2)		
	Onderwijs voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijstellen	- geeft onder coaching van de werkplekbegeleider vorm aan (activerende) relevante en betekenisvolle leeractiviteiten - geeft de les effectief vorm met behulp van didactische principes - verbindt hieraan implicaties voor het eigen (vak)didactisch handelen (did. 2.2)		
4: de leraar ontwerpt onderwijs	Constructive alignment toepassen	- ontwerpt, onderbouwt en verzorgt lessen waarin kerndoelen of eindtermen, leerdoelen, onderwijsactiviteiten en toetsing op elkaar aansluiten wat betreft inhoud en niveau (did3.2)		
	Onderwijs Leertechnologie (OLT) inzetten	- ontwerpt digitaal leermateriaal afgestemd op de leerdoelen en de doelgroep (did4.2)		
Eindoordeel didactisch handelen: O / V / G Toelichting:				

LERs die nog ontwikkeld dienen te worden:

Feedforward:

Professioneel handelen				
Beroepstaak		Leerresultaat	Bevindingen	Oordeel
				OW / VW
5: de leraar voert regie	Regie voeren op eigen leerproces	- reflecteert methodisch op de persoonlijke groei qua leerresultaten en leerproces - werkt in toenemende mate zelfstandig aan persoonlijke leerdoelen via de leercyclus - bewaakt de eigen werkbelasting roept hulp of expertise in wanneer nodig (pro1.2)		
	Professionele identiteit ontwikkelen	- vergroot inzicht in de eigen persoon, de eigen kwaliteiten en wat hem motiveert - maakt gebruik van kwaliteiten in het team - onderzoekt eigen waarden en overtuigingen - vergelijkt deze met de onderwijsvisie van de school - stelt zich begeleidbaar op - bewaakt de eigen grenzen (pro2.2)		

6: de leraar betreft theoretische en praktijkgegevens bij het eigen professioneel handelen	Literatuur gebruiken	- zoekt methodisch naar literatuur om praktijkvragen beter te begrijpen - beoordeelt deze op praktische relevantie en/of methodische kwaliteit en verwijst er correct naar (pro.3.2)		
	Gegevens verzamelen, interpreteren en laten doorwerken	- ontwerpt naar aanleiding van een eigen praktijkvraag een interventie - voert deze uit in de eigen lespraktijk - evalueert de opbrengsten (pro. 4.2)		
Eindoordeel professioneel handelen: O / V / G Toelichting:				
LERs die nog ontwikkeld dienen te worden: Feedforward:				

Bijlage 2: Format LeerWerkPlan (LWP)

<i>. dit is een voorbeeld . dit is een voorbeeld . dit is een voorbeeld . dit is een voorbeeld .</i>	
Leerdoel/ leervraag	1. Na drie lessen aan klas 1a noem ik elke leerling bij naam. Vraag: wat moet ik doen om de naam van elke leerling te leren? 2. ... 3. ...
Motivatie & situatie	Vorig jaar merkte ik dat de leerlingen pas actief gingen meedoen toen ik de namen kende. Ik wist pas net voor de toetsweek wat de namen van de leerlingen waren. Ik moest bijna alle stof de laatste twee weken voor de toets herhalen omdat de lessen daarvoor niet effectief waren. Dat wil ik dit jaar voorkomen.
Activiteiten per leervraag/leerdoel	Idee 1: Tijdens de eerste les een eigenschap van de leerling verbinden aan de naam. Idee 2: Twee weken de eigenschappen met namen uit het hoofd leren. Idee 3: In de 3de week zoveel beurten geven totdat ik alle namen goed gebruik.
Plan van aanpak/stappenplan	Stap 1: Naambordjes maken voor de eerste les Stap 2: Een voorstelrondje doen in de klas; tijdens het voorstelrondje vraag ik aan elk leerling om een bijzondere fysieke eigenschap te benoemen; ik schrijf dat op Stap 3: Na de voorstelronde maak ik een nieuw overzicht met de naam, de eigenschap en een foto Stap 4: Ik bestudeer mijn overzicht elke dag twee keer; ik hang het overzicht op de toiletdeur Stap 5: Ik verdeel tijdens de lesvoorbereiding de namen onder de vragen en de opdrachten van de les Stap 6: Ik geef de beurten zoals gepland. Als ik merk dat ik een naam niet weet, geef ik die leerling later weer een beurt.
Bewijsmateriaal	- Een overzicht van foto's met naam en bijzondere eigenschap. - Een verdeling van de namen bij de vragen en opdrachten van de les.
Leerresultaat	Plaats hier het leerresultaat waar je vraag onder valt (zie tabel 1).
Datum/tijd/deadline	Stap 1 – eerste les Stap 2 – lesweek 3 ...
Betrokkene (bij elke stap)	De leerlingen WPB

Bijlage 3: Lesvoorbereidingsformulier (afgeleid van VUL | Didactiek N2: Lesgeven, OP1)

Basisgegevens van de les

Student:		Datum les:	
Studentnummer:		Locatie (lokaalnummer, leerplein enz.):	
Vak:		Tijdstip (van...tot):	
Leerjaar:		Klas:	
Stageschool:		Aantal lerenden:	
Werkplekbegeleider:		Assessor (indien van toepassing):	

Uitgangspunten van de les

Onderwerp van de les:	
Lesdoel(en), waaronder taaldoelen:	
Leerdoelen:	
Persoonlijke leerdoelen:	

Draaiboek

Wat leg of zet je klaar?

Hoe vul je je gastheerrol in?

Welke lerenden wil je even extra aandacht geven?

Op welke afspraken die je met lerenden hebt gemaakt moet je terugkomen?

Welk huiswerk verwacht je op het einde van de les te gaan geven?

Tijd	Lesfase	Leermiddelen	Activiteit docent	Activiteit lerenden

Bijlage 4: Beoordeling lesbezoek door IO (formatief)

Gegevens student

Voor- en achternaam:		Studentnummer:	
Opleiding:		Klas:	

Gegevens les

Beoordeelde les(fases):		Beoordelaar:	
Datum beoordeling:		Werkplekbegeleider:	

Instructie voor het invullen van het beoordelingsformulier lesbezoek

Aan het einde van onderwijsperiode (OP) 2 of het begin van OP3 vindt een lesbezoek plaats van de instituutsopleider (IO). Vooraf ontvangt de IO van de student een lesvoorbereidingsformulier volgens de richtlijnen in bijlage 3. Het lesbezoek is formatief en kan gezien worden als een momentopname in de ontwikkeling van de student.

In samenspraak met de werkplekbegeleider (WPB) zal de IO komen tot onderbouwde feedback omtrent het professioneel handelen op dat moment.

En tot ontwikkelpunten (feedforward) voor de tweede helft van het werkplekleren. Indien de student een negatief advies ontvangt voor het lesbezoek, overlegt de IO met de schoolopleider (SO) over de herkansing van het lesbezoek.

Het beoordelingsformulier wordt ingevuld op basis van alle LERs: didactiek, pedagogiek en professioneel handelen. De rubric hieronder dient daarvoor als basis.

VOORBEREIDING		Feedback feedforward
Lesdoelen en eindtermen	De lesdoelen zijn SMART-geformuleerd Er is minimaal één taaldoel gesteld De doelen zijn gekoppeld aan relevante eindtermen.	
Voor- en nabespreking	De student kan zijn keuze voor deze les verantwoorden o.a. op basis van theorie.	
Persoonlijke doelen	De persoonlijke doelen zijn SMART geformuleerd.	
Tijd, lesfase, activiteiten en leermiddelen	Uit het draaiboek wordt duidelijk wat de student in welke fase van de les doet. Daarbij wordt duidelijk welke vragen gesteld worden aan de leerlingen, welke uitleg gegeven wordt en hoe die gegeven wordt, welke opdrachten en werkvormen ingezet worden en hoe die uitgevoerd moeten worden, en welke input van leerlingen verwacht wordt.	
UITVOERING		Feedback feedforward
Didactiek		
Volledige instructie	De student geeft een volledige instructie die duidelijk en overzichtelijk is voor de leerlingen. De student geeft passende taalsteun tijdens de instructie.	
Zichtbaarheid	De student kan een onderbouwd oordeel geven over hoe zijn zicht op het leerproces is geweest en kan dit onderbouwen met concrete voorbeelden uit de les.	
Betekenisgeven	De student gebruikt een aandachtstrichter die aansluit bij de lesstof en betekenis heeft voor de meeste leerlingen. Daarbij legt de student expliciet een verband tussen de aandachtstrichter en de kern van de les.	

Individuele aanspreekbaarheid	De student kan tijdens meerdere lesfases door middel van vraagstelling en opdrachten zorgen voor het gevoel van individuele aanspreekbaarheid.	
Vragen stellen	De student houdt met alle principes rekening: wachttijd, veiligheid, individuele aanspreekbaarheid en structuur. Daarnaast is de student in staat om taalproductie bij zijn leerlingen uit te lokken.	
Leeractiviteiten	De student is in staat tot betekenisvolle leeractiviteiten voor alle leerlingen, betreft hierbij de gehele klas en voorziet de leeractiviteiten van passende taalsteun.	
Motivatatie	De student kan (bijna) alle aspecten van motivatie (succesbeleving, individuele aanspreekbaarheid, feedback, betekenis geven, interesse/veiligheid en positieve benadering) toepassen tijdens de les.	
Lesfases	De student doorloopt de lesfases. Indien de student afwijkt van de standaardvolgorde, kan de student uitleggen waarom de gekozen opbouw voor de gegeven les logisch is. Dit kan te maken hebben met de leerstof of een link met een vakdidactisch model.	
Pedagogiek		
Competentie	De student kan zorgen voor een gevoel van competentie bij leerlingen.	
Autonomie	De student zorgen voor een gevoel van autonomie bij de leerlingen.	
Relatie	De student voor een gevoel van relatie bij de leerlingen.	

Omgaan met diversiteit	De student levert een positieve bijdrage aan diversiteit en gelijkheid binnen de klas. De student is zich daarbij bewust van de verschillende talige achtergronden.	
Roos van Leary	De student kan d.m.v. gedragsverandering iets nieuws teweegbrengen in de interactie met de leerling.	
Sleutelbegrippen	De student geeft in het handelen blijk van kennis van de sleutelbegrippen en weet deze om te zetten naar concrete acties.	
Orde + klassenmanagement	De student krijgt door de inzet van (non)verbale vaardigheden de klas in beweging en is in staat de orde in de klas op positieve wijze te handhaven en/of te herstellen.	
Veiligheid in de klas	De student zorgt voor een sfeer van veiligheid en vriendelijkheid in de klas en maakt daarbij bewust gebruik van (non)verbale vaardigheden.	
Groepsdynamiek	De student beïnvloedt groepsdynamische processen op een positieve manier en maakt daarbij bewust van (non)verbale vaardigheden.	
Professioneel handelen (terugblik, argumentatie en reflectie)		
De student reflecteert methodisch op de persoonlijke groei qua leerresultaten en leerproces		
De student werkt in toenemende mate zelfstandig aan persoonlijke leerdoelen via een leercyclus		
De student bewaakt de eigen werkbelasting		
De student roept hulp of expertise in wanneer nodig en vraagt feedback aan anderen.		

POSITIEF ADVIES / NEGATIEF ADVIES (bij een negatief advies overlegt de IO met de SO over een herkansing van het lesbezoek)
Opmerkingen:

Bijlage 5: Beslisboom casus

BESLISBOOM CASUS

LOOP JE TEGEN EEN PROBLEEM AAN DAT TE MAKEN
HEEFT MET EEN LES OF KLAS?

JA

Is het een probleem dat complex is? Dus
minimaal 2 bekwaamheidsgebieden betreft?
Didactiek - Pedagogiek - Professioneel handelen?

JA

Kun je hierbij meerdere acties over een wat
langere termijn bedenken in je eigen gedrag,
kennis en/of vaardigheden die jou gaan helpen bij
het verkleinen van het probleem?

JA

Heb je overlegd met je WPB of je deze interventies
ook gaat kunnen uitvoeren?

JA

Start met het schrijven van
de casus en je interventies.
Zie opdracht.

NEE

Dan is dit probleem niet
geschikt als casus.
Overleg met je WPB of IO.

NEE

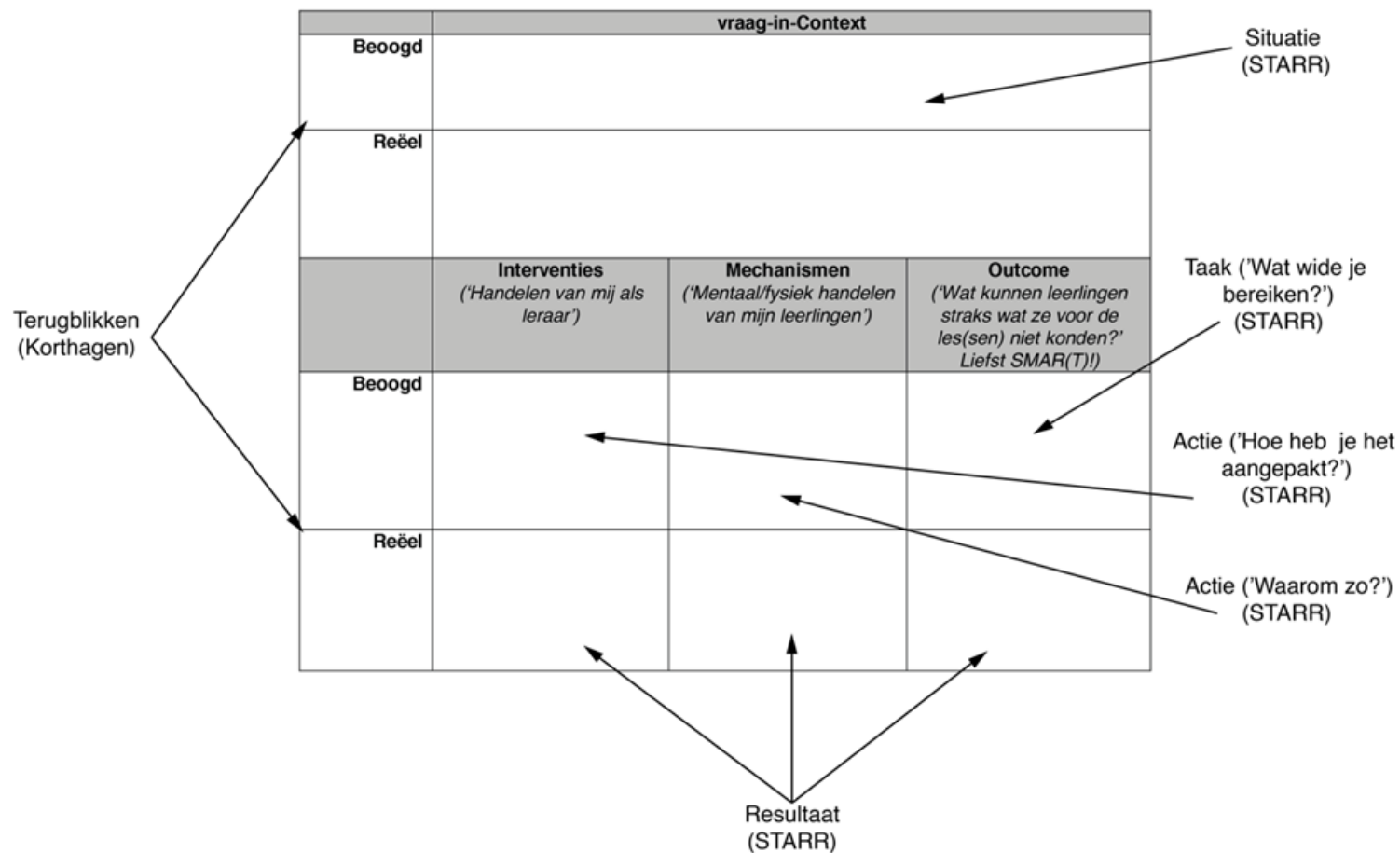
NEE

Ga in overleg
met WPB, SO, IO
of een
medestudent

NEE

Ga in overleg
met WPB.

Bijlage 6: CIMO – onderdelen: beoogd en reël

Bijlage 7: Advies van de werkplekbegeleider

Gegevens student

Voor- en achternaam:		Studentnummer:	
Opleiding:		Studentstatus:	☐ voltijd ☐ deeltijd
Naam IO HR:		Naam SLC HR:	

Gegevens werkplek

Naam opleidingsschool:		Adres, postcode en plaats:	
Naam werkplekbegeleider:		e-mail:	
Naam schoolopleider:		e-mail:	

Instructies voor het invullen van dit formulier

Een belangrijk onderdeel van de eindbeoordeling van professioneel handelen niveau 2 is het advies van de werkplekbegeleider (WPB). Om een goed onderbouwd advies te kunnen geven, geeft de WPB zo volledig mogelijk antwoord op onderstaande vragen. Daarbij onderbouwt de WPB zijn mening met voorbeelden en geeft hij of zij ook ontwikkelpunten aan de student.

Voorwaarden voor het krijgen van een eindadvies professioneel handelen niveau 2 zijn:

- Het tussentijdsportfolio is afgerond.
- Verslag en feedback/-forward van minimaal één lesbezoek door de instituutsopleider (IO).
- Verslagen zijn in correct Nederlands geschreven.

Hoe heeft de student in het eerste semester op de werkplek bij u gefunctioneerd?

Hierbij kunt u denken aan: op tijd aanwezig zijn, zich houden aan afspraken, inzet en motivatie, contacten met andere collega's.

Hoe beoordeelt u de wijze waarop de student heeft gewerkt aan zijn ontwikkeling en het opbouwen van het portfolio?

Heeft de student gevraagd naar mogelijkheden binnen de school om aan leervragen te werken? Is de student (op een voor u duidelijke manier) aan de slag gegaan met eigen leervragen, heeft de student op verschillende momenten gerichte feedback aan u gevraagd?

Hoe beoordeelt u momenteel de kwaliteiten van de student als (toekomstig) leraar?

Waar zou de student de komende tijd aandacht aan moeten besteden? Welke feedback heeft u tot nu toe op zijn/haar functioneren?

Heeft u vertrouwen in een goede afloop van deze stage?

Overige opmerkingen